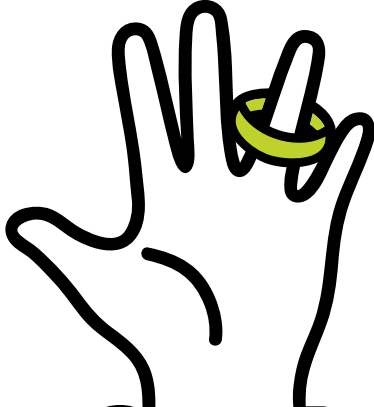

ÇOCUK EVLİLİKLERİ VE EKONOMİ

**Çocuk
Gelinler**

Küçük yaşta evlendirilmek neden kız çocukları eğitimsiz bırakır?

Küçük yaşta evlenen kız çocuklar ya hiç eğitim almamış/çok az eğitim almış ya da eğitim-öğretim hayatından koparılmış çocuklardır. Evlilik sonrası hemen çocuk sahibi olmak zorunda bırakıldıkları için, eğitimlerine kaldıkları yerden devam edemezler. Zamanla toplumsal cinsiyet rollerinin ağırlığı ve çocuk bakımı gibi işler onları eğitimden daha da uzaklaştırır.

Eğitimsiz kalmanın sonuçları nelerdir?

Eğitimden uzak kalan kız çocuklar kendi ayaklarının üstünde durmalarını sağlayacak becerileri edinmekte zorlanırlar. Özellikle kadın işsizliğinin çok yüksek olduğu ülkemizde yeterli eğitime sahip olmayan kadınların insana yaraşır bir işte çalışmaları olasılığı düşüktür. Dolayısıyla erken yaşta evliliğe ve çocuk doğurmaya zorlanmış kadınlar kendilerini ve çocuklarını geçindirecek bir iş bulamayacak ve eşlerine parasal açıdan da bağımlı kalacaklardır.

Çocuk yaşta evlenmek neden yoksullaştırır?

Bugün dünyada kadınların yoksulluğundan söz ederken 'yoksulluğun kadınlaşması' kavramı kullanılmaktadır, çünkü milyonlarca kadın yoksulluktan doğrudan etkilenmektedir. Eğitim ve gerekli becerilerden yoksun kalan kız çocuklar kendilerini ve çocuklarını geçindirecek maddi gücü edinmekte zorlanırlar. Çocuk evliliklerinde yoksulluk önde gelen sebeplerdendir; gelin olarak gittikleri evlerde yaşadıkları yoksulluk da bir kat daha artabilir. Bu yoksullaşma ileride çocuklarını da etkileyebilir.

Yoksulluk erken evliliklerin sebeplerinden biri midir?

Evet! Ekonomik sıkıntı yaşayan ailenin kıt kaynakları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin içselleştirilmesi sonucu, çoğunlukla erkek çocuklar için kullanılır; kız çocuklara yatırım yapmak ailenin önceliği değildir. Yoksulluk nedeniyle çocukları okula göndermek güçleşecekse, kız yerine oğlanın okula gitmesi tercih

“Yoksulluk ve çocuk evliliği arasında doğrudan bir ilişki vardır.”

Çocuk yaşta evlenmek; kız çocukların eğitimsiz kalmasına, iş yaşamına katılamamasına, yoksullaşmasına ve böylece potansiyelini kullanamamasına neden olur.

Saha çalışmaları, ailedeki erkeklerin ekonomik sıkıntı gerekçesiyle evdeki kız çocuğu evlendirmeye karar verdiklerini, ancak gerçek nedenin 'namus yükü'nden kurtulmak olduğunu göstermiştir. Yoksulluk gerçek bir neden değil, bahane de olabilmektedir.

edilecektir, çünkü ileride ailenin maddi sürdürülebilirliğini onun sağlayacağı düşünülür. Bununla birlikte, ailedeki karar verici, yoksulluktan kurtulmak için kızını evlendirmeyi düşünebilir, çünkü talep edeceği başlık parası sayesinde ekonomik olarak rahatlayacaktır. Diğer yandan, kız çocuk evdeki yoksulluktan kurtulmak ve ailesini rahatlatmak için erkenden evlenmeye yönelebilir.

Çocuk gelinlerin iş bulması çok mu zordur?

Küçük yaşta evlenmek eğitimi ve mesleki beceriler edinmeyi sekteye uğratacağından, iyi iş imkanlarıyla karşılaşmak çocuk gelinler için pek olası değildir. Bugün iş gücü piyasasında her işkolu için deneyim aranmaktadır. Küçük yaşta evlenip çocuk sahibi olmuş kadınlar bu deneyimi artırmak için gerekli zamanı ve fırsatı bulamamış, dolayısıyla yaşıtıları kariyerlerinde ilerlerken onlar ancak evde çalışabilecekleri küçük çaplı işleri öğrenmişlerdir. Ancak çocuklar büyüyünce dışarıda bir iş sahibi olma imkanı doğabilecektir, bu sefer de deneyimsizlikleri, yorgunlukları, belki fiziksel rahatsızlıkları istedikleri işi yapmalarına izin vermeyecektir.

Ev eksenli işler çocuk gelinlerin ekonomik sıkıntılarını gidermelerine çare midir?

Kadınlar, evlilik kaç yaşında gerçekleşirse gerçekleşsin, toplumsal cinsiyet rollerinin ağırlığı altında görünmez emekleriyle mücadele etmektedir. Ev içi işler ve bağlı hizmetleri her durumda yapmakla yükümlü kılınan çocuk gelin, el emeğini gelire dönüştürmenin yollarını arayacak ve ürettiklerini satma gayreti içinde olacaktır. Ev eksenli çalışan kadınlar için kredi uygulamaları ve benzeri olanaklar vardır, dileyen kadınlar bunlardan yararlanabilir.

Çocuk yaşta evlilik ekonomik şiddeti arttırır mı?

Kız çocukların çalışıp kendi ayaklarının üzerinde durmalarının engellenmesi ekonomik şiddetin biçimlerindedir. Bu şiddetin faili yalnızca aileler ve koca değil, tüm toplumdur. Kız çocuğun 'gelin' olarak eve getirdiği ekonomik değer, kocası tarafından sahiplenilecektir. Veya kocanın ailesinin kendi

“ Küçük yaşta evlenmek eğitimi ve mesleki beceriler edinmeyi sekteye uğratacağından, iyi iş imkanlarıyla karşılaşmak çocuk gelinler için pek olası değildir. ”

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) raporuna göre çocuk evliliğini gelenek olarak yaşayan Güney Kore, Tayvan ve Tayland bu zararlı geleneksel pratiği engelleyerek ülkelerinin ekonomik refah düzeyini yükseltmişlerdir.

mülkünde (bağ, bahçe, sera, tarla gibi) çalıştırılacak ve emeği üzerinden kazanç elde edilecektir. Böylece, geliri olmayan ve kocalarına bağımlı kılınan kız çocuklar evin ekonomisine dair hiçbir kararda söz hakkı elde edemeyecektir. Kısıtlı kaynaklarla evi döndürmesi, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılaması beklenerek, bunu yapamadığı takdirde ise fiziksel şiddete kadar giden anlaşmazlıklar yaşanabilecektir.

Çocuk gelinler ekonomik özgürlüğünü nasıl kazanabilir?

Kız çocukların güçlendirilmesi esastır. Onlara yeteneklerinin farkına varacakları, potansiyellerini kullanacakları bir ortam ve eve/mutfığa hapsolmayacakları bir yaşam sağlamak, kendine güvenli bireyler olarak yetişmelerine yardımcı olmak gerekir. Küçük yaşta evlendirilen kadınların özgüveni de zedelenir, çünkü hem eğitimden hem de sosyal/kültürel imkanlardan uzak kalmışlardır. Kendilerine yeniden inanmaları, zorluklarla baş etme ve hayatın tadını çıkarma gücünü geri kazanmaları zaman alacaktır. Onlara her yaşta kendilerini geliştirebilecekleri, beceriler edinebilecekleri, bunları kazanca veya sosyal sermayeye dönüştürebilecekleri söylenmelidir. Yüreklenmek en büyük destektir.

Ev ekonomisini idare etmek kadınların işi midir?

Kadınlara zorla yüklenmiş görevlerden biridir. Toplumsal cinsiyet rollerine göre, ekonomik faaliyete karar veren ve eve para getiren kişi erkek, parayı 'idare etmesi' gereken de kadındır. Sınırlı kaynaklarla ailenin sağlıklı ve mutlu yaşamasını sağlama sorumluluğu kadınlara verilmiştir. Bunu başarabilmek için kendi ihtiyaçlarını erteler, çocuklarınınkini önceler veya özel harcamalarından vazgeçip ev için alışveriş yapmayı kadınlık vazifesi olarak kabul ederler. Bu ağır yük, yaşadığımız ülkenin kültüründe "Yuvayı dişi kuş yapar" sözüyle normalleştirilmiştir.

“ Kız çocukları üretime teşvik etmek, beceriler geliştirmelerine yardımcı olmak, yeteneklerini kazanca dönüştürmelerine aracılık etmek ve yapabilirliklerini artırmak üzere onları yüreklenmek çok önemlidir. ”

“ Gelişmekte olan ülkelerde her yedi kızdan biri 15 yaşın altında evlendiriliyor; bazıları sekiz veya dokuz yaşında. ”

Kız çocukların eğitimi ile ülkenin kalkınması arasında nasıl bir ilişki var?

Kız çocuklar, çocuk işçiliği boyutunda bile ele alınmayan, görünmeyen emeğe örnek olabilecek bir şekilde ülkenin ekonomisine küçük yaşlardan itibaren katkı sağlamaya başlarlar. Kız çocuk, babasının arkasındaki görünmez emek olgusunda, annesine yardım eden tek bireydir. Kız çocuk küçük yaşlarda iç mekana ait olduğunu, sokakların ve gecelerin ise erkeklere ait olduğunu öğrenir. İç mekanda ona öğretilen; yemek yapmak, ev temizlemek ve kardeşine bakmaktır, bütün bunlar evlilik becerisi kazanmak içindir. Kız çocuk küçük yaşta eğitimini tamamlamadan evlenirse, çocuğuna vereceği eğitim de kendi öğrendiklerinden öteye gidemez. Sürekli değişen bu dünyada eğitimini tamamlamamış bireylerin iş bulması da oldukça zordur. Ülke nüfusunun yarısının kadın olduğunu düşünürsek, kadın ve erkeklerin birlikte çalışıp üreteceği bir ülkede gerçek bir kalkınmadan söz edilebileceğini söylemek doğru olacaktır.

Çocuk evlilikleri ve ‘Binyıl Kalkınma Hedefleri’

Binyıl Kalkınma Hedefleri olarak belirlenen sekiz hedefin altısıyla ilintili olan çocuk evlilikleri küresel olarak kalkınma konusundan ayrı düşünülemez.

Hedef 1: Yoksulluk ve açlığın önlenmesi

Küçük yaşta evlenen kadınlar yeterli eğitimi alamaz ve böylece hem kendilerini hem de ailelerini ekonomik açıdan rahatlatacak maddi imkanlara erişemez.

Hedef 2: Küresel düzeyde eğitim

Kız çocukların okullulaşma oranı daha az, eğitim için önlerindeki engeller daha çoktur. Çocuk gelinler genellikle okula gönderilmez. Oysa herkes için eğitim, temel bir haktır.

Hedef 3: Toplumsal cinsiyet eşitliği

Çocuk gelinler kendileri için verilen evlilik kararına çoğunlukla karşı çıkamaz.

Dünya genelinde 2010 yılında 13 milyondan fazla kız çocuk 18 yaşını tamamlamadan evlendirilmiştir. Önlem alınmazsa 2030 yılına kadar her yıl yaklaşık 16 milyon kız çocuğun ‘gelin’ olacağı tahmin edilmektedir.

Yoksulluk ve eđitimsizlik
ergenlik çağındaki
kişilerde doğum
oranlarının yükselmesine
neden olmaktadır.

Hedef 4: Çocuk sağlığı

18 yaşın altında anne olmuş bir kız çocuğun,
12 ay içinde bebeđini kaybetme riski 19
yaşındaki bir anneye göre yüzde 60 daha fazladır.

Hedef 5: Anne sağlığı

15 yaşın altında bir kız çocuğun doğum sırasında hayatını
kaybetmesi riski 20 yaşında bir kadından beş kat fazladır.

Hedef 6: Cinsel yolla bulaşan hastalıklarla mücadele

Çocuk gelinler çođu zaman, kendilerinden yaşça büyük ve
deneyimli olan eşleriyle güvenli cinsel ilişki hakkında konuşmak
için yeterli güce sahip değildir.

“ Çocuk
evlilikleri
yoksul
ülkelerde
çok daha
yaygın-
dır. ”

SABANCI VAKFI
HİBE PROGRAMLARI
KAPSAMINDA DESTEKLENMEKTEDİR